

ภาคที่ 79 ความตกลงเวียงปางหลวง (Panglong Agreement)

สัญญาไม่เป็นสัญญา

ที่มา: <http://th.wikipedia.org/>

ความตกลงเวียงปางหลวง (Panglong Agreement) เป็นความตกลงระหว่างพม่า ใหญ่ จีน กะฉิ่น ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประชุมปางหลวงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อจัดตั้งสหภาพพม่าภายหลังได้รับเอกราชจากอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ความตกลงนี้ไม่บรรลุผลเพราะพม่าไม่ปฏิบัติตาม

ก่อนการลงนาม

การประชุมปางหลวงครั้งที่ 1

เมื่อฝ่ายสัมพันธมิตรยึดรัฐฉานคืนจากญี่ปุ่นแล้ว ได้มีการประชุมเพื่อตัดสินชะตากรรมของชาติตนเองเรียกว่าการประชุมปางหลวงจัดขึ้นที่เมืองปางหลวงในรัฐฉานเมื่อ 20 -28 มีนาคม พ.ศ. 2489 การประชุมครั้งนี้ฝ่ายอังกฤษส่งนายสตีเวนสันเข้าร่วม ตัวแทนฝ่ายพม่าได้แก่ อู นู อู บาเกียน มาน บาจัน อูซอว์ การประชุมครั้งนี้พม่าเรียกร้องให้รัฐฉานรวมกับพม่าเพื่อเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ

การประชุมปางหลวงครั้งที่ 2

หลังจากการประชุมปางหลวงครั้งแรก พม่าได้ทำความตกลงองซาน-แอตลีกับอังกฤษเพื่อรวมอาณานิคมของอังกฤษทั้งหมดเข้ากับสหภาพพม่าฝ่ายรัฐฉานจึงจัดการประชุมปางหลวงระหว่าง 3-12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2490 เพื่อปฏิเสธการ

เข้าร่วมตัวกับพม่า ตัวแทนฝ่านคะฉิ่นเข้าร่วมประชุมกับไทใหญ่เมื่อ 5 กุมภาพันธ์ และตัวแทนจากรัฐฉิ่นเข้าร่วมเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ และตกลงจัดตั้ง **สภาสูงสุดแห่งประชาชนชาวเขา** เพื่อต่อรองกับฝ่ายพม่า

ตัวแทนฝ่ายพม่า นำโดย **อง ซาน** พร้อมกับตัวแทนฝ่ายรัฐบาลอังกฤษเข้าร่วมประชุมเมื่อ 10 ก.พ. เพื่อเจรจากับตัวแทนสภาสูงสุดแห่งประชาชนชาวเขาจนเป็นที่มาของการลงนามในสนธิสัญญาเวียงปางหลวงเมื่อ 12 ก.พ. ในที่สุด

คณะกรรมการที่ลงนามในความตกลงเวียงปางหลวง

คณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมและลงนามในความตกลงเวียงปางหลวง ฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ^[1]

- ฝ่ายไทใหญ่ ประกอบด้วย
  - ขุนปานจิว
  - เจ้าคำตีก
  - เจ้าห่มฟ้า
  - เจ้าหนุ่ม
  - เจ้าจ่ามทุน
  - เจ้าทุนเอ
  - หลงผั่ว
  - ขุนพง
  - อูคิ่นเอ
  - หลงจ่าปู้
  - อูทุนมั้น
  - หลงขุนซอ
  - เจ้าเหยียบฟ้า
  - หลงขุนที
- ฝ่ายพม่า ได้แก่
  - อองซาน
- ฝ่ายคะฉิ่น ได้แก่
  - สะมา คู่หว่า ลิ่นหว่าหน่อ
  - เจ้าหริบ
  - คิ่น ระต่าว
  - เจ้าหล่า
  - เจ้าหล่วน
  - ละบั้งกร่อง
- ฝ่ายจีน ได้แก่
  - อูเหล่อมุง ผาลัม
  - อูต่อง จ่าคับ ตีตัม
  - อูแก้งม้ง ฮักก่า

สาระสำคัญของความตกลง

1. ตัวแทนของชาวเขา จะได้รับการแต่งตั้ง เป็นที่ปรึกษาข้าหลวงเกี่ยวกับพื้นที่ของรัฐชายแดน
2. สมาชิกสภาสูงสุดแห่งประชาชนชาวเขา ต้องทำงานร่วมกับคณะกรรมการบริหารเฉพาะด้าน ที่เกี่ยวกับการป้องกันประเทศและกิจการต่างประเทศ
3. ที่ปรึกษาข้าหลวงและผู้ช่วยที่ปรึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบดินแดนของตนเอง
4. กำหนดรายละเอียดในการตั้ง **รัฐคะฉิ่น**
5. ประชากรในรัฐชายแดนมีสิทธิเท่ากับประชากรในประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ
6. การดำเนินงานตามสนธิสัญญาต้องไม่ละเมิดสิทธิทางการคลังของ **รัฐบาล รัฐจีน และ รัฐคะฉิ่น**

การร่างรัฐธรรมนูญและสิทธิถอนตัว

สภาร่างรัฐธรรมนูญเริ่มประชุมที่ย่างกุ้งระหว่าง 10 มิ.ย. - 24 ก.ย. พ.ศ. 2490 ตัวแทนจากรัฐต่างๆแสดงความต้องการให้จัดตั้งสหพันธรัฐอย่างแท้จริง **แต่ระหว่างการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ มีมือปืนบุกเข้ามายิงองซานและที่ปรึกษาคนอื่นเสียชีวิต เมื่อ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 ทำให้การร่างรัฐธรรมนูญเปลี่ยนทิศทางไป**

เมื่อองซานเสียชีวิต อนุขึ้นมาเป็นผู้นำแทน สิทธิในการถอนตัวได้ถูกรงไว้ในรัฐธรรมนูญตามสนธิสัญญาเพื่อลดแรงกดดันจากกลุ่มรัฐชายแดน โดยระบุเงื่อนไขดังนี้

1. ต้องผ่านไป 10 ปีจึงถอนตัวได้
2. ต้องได้เสียง 2 ใน 3 ของสภาแห่งรัฐ
3. ผู้นำของรัฐต้องแจ้งให้ผู้นำของสหภาพทราบเพื่อดำเนินการลงประชามติ

ในขณะที่ร่างรัฐธรรมนูญมีเพียงรัฐฉานกับรัฐกะยาเท่านั้นที่มีสิทธิถอนตัว รัฐกะฉิ่นกับรัฐกะเหรี่ยงปฏิเสธการเข้าร่วมแต่แรกส่วนรัฐชินถูกกำหนดให้เป็นเขตปกครองพิเศษจึงไม่มีสถานะเป็นรัฐตามรัฐธรรมนูญนี้

ผลที่เกิดขึ้นจริง

ก่อนที่รัฐฉานจะใช้สิทธิถอนตัวตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญเมื่อ เดือนมกราคม พ.ศ. 2501 ฝ่ายพม่าส่งกำลังทหารเข้ามาแทรกซึมเพื่อให้เกิดความแตกแยกในรัฐฉาน เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2505 ฝ่ายรัฐฉานพยายามเรียกร้องสิทธิให้เท่าเทียมกับพม่าในสหภาพและเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่นายพลเน วินก่อรัฐประหารขึ้นเสียก่อนเมื่อ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2508 และได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ จับผู้นำชนกลุ่มน้อยเข้าที่คุมขัง สิทธิในการถอนตัวจึงถูกระงับไปโดยปริยาย

อ้างอิง

- อัครนิ มุลเมฆ. รัฐฉาน:ประวัติศาสตร์และการปฏิวัติ.มติชน. 2548
- 1. ^ พรพิมล ตรีโชติ. ชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่า. กทม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย. 2542. หน้า 252-253